

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΟ
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Αθήνα, 20-11-2023

Αριθμός γνωμοδότησης 121/2023

Αριθμός ερωτήματος : Υπ' αριθμ. γεν. πρωτ. 45553/2-10-2023 Γραφείου Πρύτανη Ε.Μ.Π., σε συνδυασμό προς το από 29/9/2023 έγγραφο του Κοσμήτορα της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών (Η.Μ.Μ.Υ.) του Ιδρύματος.

Περίληψη ερωτήματος : Ερωτάται, εάν μέλος Δ.Ε.Π., το οποίο έχει λάβει διοικητική άδεια παράλληλης απασχόλησης σε Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 158 παρ. 3 εδ. β' ν. 4957/2022, έχει την δυνατότητα να αναλαμβάνει αμειβόμενες υποχρεώσεις στο Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού εξαμήνου, κατά το οποίο ασκεί καθήκοντα στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. (Ε.Μ.Π.).

Ιστορικό.

1. Στη Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών έχει προκύψει προβληματισμός, ο οποίος συνίσταται στο εάν μέλος Δ.Ε.Π. (πλήρους απασχόλησης), που υπηρετεί στη Σχολή και έχει λάβει διοικητική άδεια παράλληλης απασχόλησης σε Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 158 παρ. 3 εδ. β' ν. 4957/2022, έχει την δυνατότητα να αναλαμβάνει αμειβόμενες υποχρεώσεις στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού εξαμήνου, κατά το οποίο

υπηρετεί στο Ε.Μ.Π. Κατόπιν τούτου κλήθηκε η Υπηρεσία μας να αποφανθεί επί του θέματος.

Νομοθετικό πλαίσιο.

2. Με τις παρακάτω διατάξεις του άρθρου 16 του Συντάγματος, όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του, με το από 25/11/2019 ψήφισμα της Θ΄ Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, ορίζονται τα ακόλουθα :

Παρ. 1 : *«Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες, η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα».*

Παρ. 6 : *«Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτούργημα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει. Τα σχετικά με την κατάσταση όλων αυτών των προσώπων καθορίζονται από τους οργανισμούς των οικείων ιδρυμάτων».*

3. Με τις κατωτέρω διατάξεις του ν. 4957/2022 «Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα : Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α΄ 141) ορίζονται τα ακόλουθα :

Άρθρο 4 παρ. 1 : *«Στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) κατοχυρώνεται και προστατεύεται η ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και τη διδασκαλία, η οποία αποτελεί θεσμική εγγύηση της αδέσμευτης και απαραβίαστης επιστημονικής σκέψης, έρευνας και διδασκαλίας».*

Άρθρο 154 παρ. 1 : *«Τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) υποχρεούνται να παρέχουν ανελλιπώς τις υπηρεσίες τους στο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.), στο οποίο έχουν διορισθεί υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης και να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις του άρθρου 155».*

Άρθρο 155 :

Παρ. 1 : *«Τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) πλήρους απασχόλησης υποχρεούνται :*

α) Να διαμένουν και να εγκαθίστανται εντός της Περιφέρειας όπου εδρεύει το Τμήμα του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) στο οποίο εκλέγονται.

β) Να παρέχουν διδακτικό, ερευνητικό, επιστημονικό, εργαστηριακό και διοικητικό έργο προς το Τμήμα, στο οποίο έχουν εκλεγεί, αλλά και εν γένει προς το Α.Ε.Ι.

γ) Να επιβλέπουν, υποστηρίζουν και καθοδηγούν τους φοιτητές κατά την εκπόνηση εργασιών, διπλωματικών εργασιών και διδακτορικών διατριβών, καθώς και να εποπτεύουν τη διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης φοιτητών.

δ) Να συμμετέχουν σε επιστημονικά συνέδρια και ερευνητικά σεμινάρια.

ε) Να υποβάλλουν και να ενημερώνουν το εκπαιδευτικό υλικό των μαθημάτων, που τους έχει ανατεθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος, στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης του άρθρου 68.

στ) Να συμμετέχουν στα συλλογικά όργανα των ακαδημαϊκών μονάδων, Σχολής, Τμήματος και Τομέα, όπως προβλέπεται στον παρόντα, καθώς και σε επιτροπές του Α.Ε.Ι., μετά από απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Α.Ε.Ι.

ζ) Να εντάσσονται στο Μητρώο Εσωτερικών Εκλεκτόρων του άρθρου 145 σύμφωνα με το γνωστικό τους αντικείμενο και να συμμετέχουν στη διαδικασία εκλογής του τακτικού διδακτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι., σύμφωνα με το Κεφάλαιο ΙΣΤ', καθώς και στα Μητρώα Εξωτερικών Εκλεκτόρων άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. ή στα αντίστοιχα μητρώα εκλεκτόρων των ερευνητικών ή τεχνολογικών φορέων και τη διαδικασία εκλογής ερευνητών.

η) Να παρέχουν έργο προς τα πανεπιστημιακά εργαστήρια ή τις πανεπιστημιακές κλινικές που τοποθετούνται, ανάλογα με το γνωστικό τους αντικείμενο.

θ) Να τηρούν την κείμενη νομοθεσία, τον Εσωτερικό Κανονισμό του Α.Ε.Ι., καθώς και τις αποφάσεις των οργάνων διοίκησης του Α.Ε.Ι. και των οργάνων της ακαδημαϊκής μονάδας, στην οποία έχουν εκλεγεί.

ι) Να τηρούν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Α.Ε.Ι.»

Παρ. 2 : «Ειδικότερα, τα μέλη Δ.Ε.Π. πλήρους απασχόλησης υποχρεούνται :

α) Να παρέχουν διδακτικό έργο των περ. α) έως γ) της παρ. 1 του άρθρου 64, τουλάχιστον έξι (6) ωρών εβδομαδιαίως κατά μέσο όρο κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους σε προγράμματα σπουδών πρώτου και δεύτερου κύκλου και προγράμματα σπουδών δευτερεύουσας κατεύθυνσης και σύντομης διάρκειας του Τμήματος του Α.Ε.Ι., στο οποίο έχουν εκλεγεί, ύστερα από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος περί ανάθεσης διδακτικού έργου.

Είναι δυνατή η ανάθεση διδακτικού έργου στο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου άλλων Τμημάτων μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Κοσμητείας, η οποία συνυπολογίζεται στο ελάχιστο όριο των έξι (6) ωρών παροχής διδακτικού έργου. Δεν λαμβάνεται υπόψη για την πλήρωση της ελάχιστης υποχρέωσης παροχής διδακτικού έργου έξι (6) ωρών, τυχόν διδακτικό έργο που προσφέρεται σε προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου με πρόσθετη αμοιβή καθώς και ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών, χειμερινά και θερινά σχολεία.

β) Να παρευρίσκονται στους πανεπιστημιακούς χώρους τουλάχιστον δώδεκα (12) ώρες εβδομαδιαίως, πέραν των έξι (6) ωρών διδακτικού έργου και να παρέχουν κάθε μορφής διδακτικό, ερευνητικό, επιστημονικό, εργαστηριακό και διοικητικό έργο».

Άρθρο 158

Παρ. 1 : «Καθηγητές Πανεπιστημίων της αλλοδαπής, που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Ιδρυμάτων της αλλοδαπής του άρθρου 304 και είναι καταξιωμένοι στο αντικείμενό τους, δύνανται να είναι υποψήφιοι σε προκηρύξεις που επισπεύδονται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής για την πλήρωση θέσεων μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) οποιασδήποτε βαθμίδας, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις εκλογής. Οι Καθηγητές δύνανται να εκλεγούν και να εκδοθεί πράξη διορισμού τους, χωρίς να απαιτείται να παραιτηθούν από τη θέση που κατέχουν στο Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής».

Παρ. 2 : «Οι Καθηγητές της παρ. 1 κατά τον χρόνο απασχόλησής τους στο Α.Ε.Ι. έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών Δ.Ε.Π., πλην της συμμετοχής στα όργανα διοίκησης του Α.Ε.Ι., και υποχρεούνται να απασχολούνται σε αυτό με καθεστώς πλήρους απασχόλησης για διάστημα τουλάχιστον ενός (1) ακαδημαϊκού εξαμήνου ανά ακαδημαϊκό έτος, σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στον Εσωτερικό Κανονισμό».

Παρ. 3 : «Μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. της ημεδαπής έχουν τη δυνατότητα να απασχολούνται ή να διοριστούν σε θέση καθηγητή Πανεπιστημίων της αλλοδαπής, που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Ιδρυμάτων της αλλοδαπής του άρθρου 304, χωρίς να έχουν την υποχρέωση να παραιτηθούν από τη θέση τους στο Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, υπό την προϋπόθεση ότι ενημερώνουν τον

Πρόεδρο του Τμήματος του Α.Ε.Ι. της ημεδαπής στο οποίο υπηρετούν. Για την παράλληλη απασχόληση σε Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής απαιτείται πράξη του Κοσμήτορα, κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος».

Παρ. 4 : «Ο χρόνος απασχόλησης στο Ίδρυμα της αλλοδαπής με φυσική παρουσία δεν δύναται να υπερβαίνει το ένα (1) ακαδημαϊκό εξάμηνο ανά ακαδημαϊκό έτος. Κατά το χρονικό διάστημα αυτό το μέλος Δ.Ε.Π. δεν λαμβάνει αποδοχές από το Α.Ε.Ι. της ημεδαπής. Για την εν λόγω άδεια δεν υφίσταται ανώτατο όριο ετών παράλληλης απασχόλησης και ο εν λόγω χρόνος δεν προσμετράται στο ανώτατο χρονικό όριο χορήγησης της άδειας άνευ αποδοχών της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 157. Κατά τον χρόνο απασχόλησης σε Πανεπιστήμια της αλλοδαπής τα μέλη Δ.Ε.Π. υποχρεούνται να ασκούν μέρος των διοικητικών τους καθηκόντων, τα οποία δύναται να ασκούνται και εξ αποστάσεως. Εάν το μέλος Δ.Ε.Π. αναιτιολόγητα δεν ασκεί τα διοικητικά καθήκοντα που του ανατίθενται, η άδεια παράλληλης απασχόλησης στην αλλοδαπή ανακαλείται με πράξη του Κοσμήτορα».

Άρθρο 304

Παρ. 1 : «Θεσπίζεται Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής και Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής».

Παρ. 2 : «Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. στα Μητρώα της παρ. 1 εντάσσονται τα Ιδρύματα της αλλοδαπής και οι τίτλοι σπουδών που απονέμουν. Εντάσσονται, επίσης, αυτοδικαίως τα Ιδρύματα της αλλοδαπής και οι τίτλοι σπουδών που απονέμουν κατόπιν διακρατικής συμφωνίας».

Παρ. 3 : «Στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής εντάσσονται με απόφαση του Δ.Σ. του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. ιδρύματα, τα οποία :

α) απονέμουν τύπους τίτλων σπουδών που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 306 ή

β) πληρούν σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια :

βα) το ανώτατο ίδρυμα απονέμει ως τίτλους σπουδών πτυχία ή μεταπτυχιακά διπλώματα ή διδακτορικά διπλώματα,

ββ) η διάρκεια σπουδών είναι τουλάχιστον τριετής και αντιστοιχεί σε εκατόν ογδόντα (180) πιστωτικές μονάδες (ECTS) για το προπτυχιακό πρόγραμμα και ενός (1) έτους και αντιστοιχεί σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (ECTS)

για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα, οι δε σπουδαστές έχουν περατώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση,

βγ) η εκπαίδευση λαμβάνει χώρα με φυσική παρουσία ή εξ αποστάσεως ή με συνδυασμό αυτών».

Ερμηνεία - Εφαρμογή διατάξεων.

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους εν όψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού, που υπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα :

4. Με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνεται η αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας, που αποτυπώνεται, επίσης, και στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 ν. 4957/2022. Με αυτήν, ο συνταγματικός, αλλά και ο κοινός νομοθέτης προστατεύουν την επιστημονική σκέψη, έρευνα και διδασκαλία, που συνιστά, μάλιστα, ατομικό δικαίωμα του πανεπιστημιακού δασκάλου-ερευνητή, στο πλαίσιο της λειτουργίας των Α.Ε.Ι. συγχρόνως δε απαγορεύουν την παρέμβαση του κράτους στο πεδίο αυτό. Για του εν λόγω σκοπούς ο καθηγητής Α.Ε.Ι. αναγνωρίζεται ως δημόσιος λειτουργός, που τελεί σε ιδιαίτερο προστατευτικό καθεστώς, το οποίο εγγυάται την προσωπική και λειτουργική του ανεξαρτησία (βλ. σχετ. ΝΣΚ 113/2023, όπου νομολογιακές και βιβλιογραφικές παραπομπές). Η ελευθερία της διδασκαλίας περιλαμβάνει τόσο την ελευθερία του διδάσκειν, όσο και την ελευθερία του διδάσκεσθαι (βλ. σχετ. Ν.Σ.Κ. 113/2023 ο.π. με παραπομπές).

Με την διάταξη της παραγράφου 6 εδ. γ' του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι η υπηρεσιακή κατάσταση των καθηγητών, ως και του λοιπού διδακτικού-ερευνητικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. καθορίζεται από τους οργανισμούς των οικείων Ιδρυμάτων. Έχει κριθεί ότι, κατά την ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης αυτών, αλλά και ευρύτερα όταν ο νομοθέτης προβαίνει σε ρυθμίσεις οι οποίες άπτονται τέτοιων ζητημάτων, αυτός δεν ενεργεί χωρίς περιορισμό, αλλά οφείλει να έχει ως γνώμονα, που αποτελεί και συνταγματικές κατεύθυνση, ότι τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. πρέπει, κατ' αρχήν, να είναι αφοσιωμένα στο διδακτικό και ερευνητικό έργο τους (βλ. σχετ. ΝΣΚ 93/2021, 20//2021).

5. Με την διάταξη του άρθρου 154 παρ. 1 ν. 4957/2022 ορίζεται, με επιτακτικό τρόπο, ότι τα μέλη Δ.Ε.Π. υποχρεούνται να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο

A.E.I., στο οποίο έχουν διοριστεί με καθεστώς πλήρους απασχόλησης και να εκπληρώνουν (όλες) τις υποχρεώσεις, που αναφέρονται στις διατάξεις του άρθρου 155 του ίδιου νόμου, συνεχώς και χωρίς διακοπές.

6. Με τις διατάξεις του επομένου άρθρου 155 παρ. 1 και 2 απαριθμούνται οι υποχρεώσεις, τις οποίες οφείλουν, ανελλιπώς, να εκπληρώνουν τα μέλη Δ.Ε.Π. προς το Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, στο οποίο έχουν διοριστεί με καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Μεταξύ των υποχρεώσεων αυτών περιλαμβάνεται η υποχρέωση των μελών Δ.Ε.Π. να διαμένουν και εγκαθίστανται εντός της Περιφέρειας, που εδρεύει το A.E.I. της εκλογής-διορισμού τους, να παρέχουν διδακτικό, ερευνητικό και λοιπό έργο στο Ίδρυμα, στο οποίο ανήκουν, κατ' ελάχιστον 6 ώρες την εβδομάδα, όσον αφορά στο διδακτικό έργο τους, επιβλέποντας και υποστηρίζοντας τους φοιτητές κατά την εκπόνηση εργασιών και διατριβών, να παρέχουν έργο προς τα Πανεπιστημιακά εργαστήρια, που τοποθετούνται, να παρέχουν διοικητικό έργο και να παρευρίσκονται με φυσική παρουσία στους πανεπιστημιακούς χώρους τουλάχιστον 12 ώρες την εβδομάδα, επιπλέον των οριζόμενων 6 ωρών διδακτικού έργου.

7. Με τις διατάξεις του άρθρου 158 ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την δυνατότητα των μελών Δ.Ε.Π. να απασχολούνται, παράλληλα, σε άλλα A.E.I. υπό ορισμένους όρους και τις προϋποθέσεις. Η παράλληλη απασχόληση καθηγητών A.E.I. έχει εισαχθεί για πρώτη φορά ως θεσμός με τις διατάξεις του άρθρου 26 ν. 4009/2011. Με αυτές, προβλεπόταν η δυνατότητα σε καθηγητές A.E.I., που υπηρετούσαν τόσο σε (ομοταγή) A.E.I. του εξωτερικού, όσο και σε ημεδαπά Ιδρύματα να διορίζονται σε θέση καθηγητή είτε Ελληνικού A.E.I. είτε αλλοδαπού, αντίστοιχα με ορισμένες προϋποθέσεις. Με τις διατάξεις του άρθρου 158 του νεώτερου, πλέον, νόμου 4957/2022 ο νομοθέτης ενισχύει τον εν λόγω θεσμό θέτοντας, επίσης, ορισμένες προϋποθέσεις για την άσκηση του σχετικού δικαιώματος από τους ενδιαφερόμενους. Πιο συγκεκριμένα :

I. Με τις διατάξεις της πρώτης παραγράφου ορίζεται ότι καθηγητές αλλοδαπών Πανεπιστημίων έχουν την δυνατότητα να συμμετάσχουν σε προκηρύξεις ελληνικών A.E.I., προκειμένου να καλύψουν θέσεις μελών Δ.Ε.Π. οποιασδήποτε βαθμίδας, εφόσον, ασφαλώς, πληρούν τις νόμιμες προς τούτο προϋποθέσεις εκλογής. Για την συμμετοχή των ανωτέρω σε

προκηρύξεις αυτής της κατηγορίας προβλέπονται δύο προϋποθέσεις : Αφενός μεν το Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους να περιλαμβάνεται στο Μητρώο Ιδρυμάτων αλλοδαπής των διατάξεων του άρθρου 304 ν. 4957/2022, αφετέρου δε οι ενδιαφερόμενοι να χαρακτηρίζονται καταξιωμένοι-διακρινόμενοι στο επιστημονικό αντικείμενο, το οποίο θεραπεύουν. Με τη διάταξη του άρθρου 304 παρ. 1 θεσπίστηκαν δύο Εθνικά Μητρώα. Εκείνο, στο οποίο θα περιλαμβάνονται αναγνωρισμένα Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής και εκείνο, στο οποίο θα περιληφθούν τύποι των τίτλων σπουδών, που εκδίδονται από τέτοια ιδρύματα. Με τις διατάξεις της δεύτερης και τρίτης παραγράφου του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι η ένταξη στα αναφερόμενα Εθνικά Μητρώα πραγματοποιείται (κυρίως) με απόφαση του Δ.Σ. του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., εφόσον πληρούν τις οριζόμενες στις διατάξεις της παραγράφου 3 προϋποθέσεις. Περαιτέρω με την διάταξη του τελευταίου εδαφίου της πρώτης παραγράφου του άρθρου 158 προβλέπεται, ευεργετικά, ότι οι καθηγητές, οι οποίοι εκλέχθηκαν, τελικά, για την κάλυψη θέσης μέλους Δ.Ε.Π., ως ανωτέρω έχει αναφερθεί, δεν απαιτείται να παραιτηθούν από την κατεχόμενη στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο θέση, προκειμένου να διοριστούν.

II. Με τις διατάξεις της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 158 ορίζεται ότι οι καθηγητές, της κατηγορίας της πρώτης παραγράφου έχουν την υποχρέωση να ασκούν καθήκοντα σ' αυτό (μόνο) με καθεστώς πλήρους απασχόλησης για χρονικό διάστημα, τουλάχιστον, ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκού έτους, σύμφωνα με τα όσα, ειδικότερα ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Α.Ε.Ι. Κατά τα λοιπά, αυτοί έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις των άλλων μελών Δ.Ε.Π., δεν έχουν την δυνατότητα, όμως, να συμμετάσχουν στα όργανα διοίκησης του Ιδρύματος.

III. Με τις διατάξεις της επόμενης τρίτης παραγράφου του ίδιου άρθρου ορίζεται, κατ' αντίστροφη φορά, ότι καθηγητές, που ασκούν καθήκοντα σε ημεδαπό Α.Ε.Ι. έχουν, επίσης, την δυνατότητα να απασχολούνται ή να διοριστούν σε θέση Πανεπιστημίου της αλλοδαπής. Η άσκηση, όμως, του σχετικού δικαιώματος τελεί υπό τις εξής προϋποθέσεις : α) Το αλλοδαπό Ίδρυμα να περιλαμβάνεται στο Εθνικό Μητρώο της διάταξης του άρθρου 304 παρ. 1 περ. α' . β) Το μέλος Δ.Ε.Π. να ενημερώνει σχετικά για τις προθέσεις του τον Πρόεδρο του Τμήματος του Α.Ε.Ι., που υπηρετούν. γ) Ο Κοσμήτορας της οικείας Σχολής να εκδώσει σχετική πράξη, μετά από διατύπωση

εισήγησης από την Συνέλευση του Τμήματος. Όπως προκύπτει από την κατάσταση των διατάξεων αυτών η διοικητική άδεια μπορεί να εκδοθεί για «απασχόληση» ή «διορισμό» των καθηγητών στο αλλοδαπό Πανεπιστήμιο. Ως απασχόληση, κατά την κοινή αντίληψη και αφού ο νομοθέτης, ενταύθα, δεν προσδίδει άλλη έννοια, νοείται η παροχή εξαρτημένης εργασίας, ενώ ως διορισμός νοείται η σύνδεση του ενδιαφερόμενου με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου προς την εκπαιδευτική οντότητα. Και στις δύο περιπτώσεις, δηλαδή, για την εφαρμογή των διατάξεων πρέπει να υφίσταται ή επιδιώκεται, σταθερή εργασιακή-υπηρεσιακή σύνδεση με το Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Για την κατάληψη της θέσης στο αλλοδαπό Πανεπιστημιακό Ίδρυμα δεν απαιτείται παραίτηση του μέλους Δ.Ε.Π. από την κατεχόμενη θέση στο ημεδαπό Ίδρυμα. Απαιτείται, όμως, έκδοση σχετικής άδειας από τον Κοσμήτορα της οικείας Σχολής μετά από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η έκδοση της άδειας ανήκει στην διακριτική ευχέρεια του Κοσμήτορα. Τούτο διότι η απασχόληση-υπηρεσία του μέλους Δ.Ε.Π. στο αλλοδαπό Ίδρυμα, έστω κατ' ανώτατο χρονικό όριο ενός εξαμήνου ανά ακαδημαϊκό έτος, συνιστά απουσία αυτού από την εδώ θέση του, η δε άσκηση του συγκεκριμένου δικαιώματος από αυτόν είναι ενδεχόμενο να έχει αρνητικές συνέπειες στην ομαλή λειτουργία του Τμήματος, ζήτημα το οποίο πρέπει να αξιολογείται προσηκόντως. Η άδεια εκδίδεται, εφόσον καλύπτονται οι εκπαιδευτικές ανάγκες του Τμήματος και δεν παρακωλύεται η ομαλή λειτουργία του κατά το διάστημα της απουσίας του ενδιαφερομένου (βλ. σχετ. ΝΣΚ93/2021, όπου παραπομπές και σε άλλες γνωμοδοτήσεις του Σώματος, οι οποίες έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή των προϋχουσάντων και αναλόγου περιεχομένου διατάξεων των άρθρων 26 παρ. 3 και 27 παρ. 5 ν. 4009/2011).

IV. Με τις διατάξεις της τέταρτης παραγράφου ορίζεται ότι ο χρόνος απασχόλησης του μέλους Δ.Ε.Π. στο Ίδρυμα του εξωτερικού δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει τους έξι μήνες ανά ακαδημαϊκό έτος, χωρίς να προβλέπεται ανώτατο όριο ετών παράλληλης απασχόλησής του. Κατά το διάστημα της απουσίας αυτού στο εξωτερικό δεν του καταβάλλονται οι αποδοχές, τις οποίες ελάμβανε στο ημεδαπό Ίδρυμα, ενώ ο ίδιος δεν απαλλάσσεται της υποχρέωσής του να ασκεί, έστω και κατά ένα μέρος, τα διοικητικά καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί, ακόμα και από απόσταση. Περαιτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι σχετικές ρυθμίσεις των διατάξεων των

παραγράφων 3 και 4 του υπ' όψη άρθρου, με τις οποίες τίθενται αυστηρές προϋποθέσεις στους ενδιαφερομένους, προκειμένου να ασκήσουν το σχετικό δικαίωμα, απευθύνονται στα μέλη Δ.Ε.Π., τα οποία ασκούν στο ημεδαπό Ίδρυμα πλήρη καθήκοντα, παρότι από την γραμματική διατύπωση των διατάξεων αυτών δεν προκύπτει κάτι τέτοιο. Αυτό, εν όψει των εκτεταμένων και σημαντικών αρμοδιοτήτων-καθηκόντων, που έχει απονεμίσει-αναθέσει ο νομοθέτης στην κατηγορία αυτή των μελών Δ.Ε.Π. στο Ίδρυμα που υπηρετούν, με τις διατάξεις του άρθρου 155 παρ. 1 και 2 και της εντεύθεν υποχρέωσής τους να τις εκπληρώνουν, μάλιστα, με απόλυτη συνέπεια, όπως τούτο προβλέπεται, με επιτακτικό τρόπο, στη διάταξη του άρθρου 154 παρ. 1, η άσκηση των οποίων πρέπει να προστατεύεται για την εύρυθμη λειτουργία του Ιδρύματος. Η ερμηνευτική αυτή θέση, άλλωστε, είχε γίνει δεκτή υπό την ισχύ των προϊσχυσάντων και ομοίας διατύπωσης διατάξεων του άρθρου 26 παρ. 3 ν. 4009/2011 (βλ. σχετ. ΝΣΚ 13/2021, 52/2020, 81/2016, 136/2012), είχε περιληφθεί δε και στην οικεία αιτιολογική έκθεση, η οποία συνόδευε το υπ' όψη νομοθέτημα (βλ. σχετ. σελ. 10 αυτού). Και ναι μεν, περαιτέρω, με την διάταξη του α' εδαφίου της τέταρτης παραγράφου έχει οριστεί ότι ο περιορισμός της, κατ' ανώτατο χρονικό όριο έξι μηνών ανά ακαδημαϊκό έτος, απουσίας του ενδιαφερομένου από το ημεδαπό Ίδρυμα συνάπτεται προς την αντίστοιχη φυσική παρουσία του στο Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής, εξ' αυτού, όμως, δεν είναι δυνατόν να συναχθεί ερμηνευτική θέση ούτε για το ότι το μέλος Δ.Ε.Π. έχει την δυνατότητα να απουσιάζει από το Ελληνικό Πανεπιστήμιο για μεγαλύτερο του εξαμήνου χρόνο ασκώντας εργασιακά-καθήκοντα στο αλλοδαπό Ίδρυμα εξ' αποστάσεως, ούτε ότι έχει την δυνατότητα, εν πάση περιπτώσει, κατά το χρονικό διάστημα του εξαμήνου, κατά το οποίο ασκεί τα καθήκοντά του στο ημεδαπό Ίδρυμα, να αναλίσκεται απασχολούμενος εργασιακά-υπηρεσιακά και στο Ίδρυμα του εξωτερικού, επίσης, εξ' αποστάσεως, ούτε βεβαίως, πολύ περισσότερο, ότι η φυσική παρουσία τους στον ίδιο χρόνο ενταύθα επιτρέπεται να είναι διαλείπουσα. Κάτι τέτοιο θα διάνοιγε περιθώριο καταστρατήγησης της υπ' όψη διάταξης αναιρώντας την πραγματική βούληση του νομοθέτη να προστατεύσει, ως οφείλει, την ομαλή εκπαιδευτική, ερευνητική και διοικητική λειτουργία του ημεδαπού Πανεπιστημίου. Με την αναφορά ο νομοθέτης σε «φυσική

παρουσία» στην ανωτέρω διάταξη απέβλεψε και κάλυψε το συνήθως συμβαίνον.

Απάντηση.

Κατά συνέπεια και σύμφωνα με όσα έχουν αναπτυχθεί ανωτέρω η απάντηση που προσήκει στον προβληματισμό της υπηρεσίας είναι ότι το μέλος Δ.Ε.Π. το οποίο έχει λάβει διοικητική άδεια παράλληλης απασχόλησης σε Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 158 παρ. 3 εδ. β' ν. 4957/2022, δεν έχει την δυνατότητα, κατά την διάρκεια του ακαδημαϊκού εξαμήνου κατά το οποίο ασκεί καθήκοντα στο Ε.Μ.Π. να αναλαμβάνει σχετικές αμειβόμενες υποχρεώσεις από το αλλοδαπό Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, στο οποίο απασχολείται ή υπηρετεί, στο πλαίσιο σταθερής εργασιακής-υπηρεσιακής σχέσης, που έχει δημιουργήσει με αυτά.

Ο Γνωμοδοτών

Περικλής Αγγέλου

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους